

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๒ การเขียนคำที่มีความหมายเหมือนกัน
และคำที่มีความหมายตรงกันข้าม

เดลินต์ แก้วเดลินต์
ครูชำนาญการ

โรงเรียนแม่โจ้วิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๖

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานี้พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่มที่ ๒ เรื่อง การเขียนคำที่มีความหมายเหมือนกันและคำที่มีความหมายตรงกันข้าม เป็นแบบฝึกทักษะที่จัดขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ นำไปสู่ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เล่มนี้ประกอบด้วย คำชี้แจง คำแนะนำ สำหรับนักเรียน แผนผังลำดับการใช้แบบฝึกทักษะ จุดประสงค์ การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบหลังเรียน แนวคำตอบแบบฝึกทักษะ แนวคำตอบแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการจัดทำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบการเรียนรู้จนสำเร็จ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ครู นักเรียนในการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการเขียนให้มีประสิทธิภาพ มีพื้นฐานการเขียนที่ดี สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและแสวงหาความรู้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

วสันต์ แก้วสา

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	๑
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	๒
แผนผังลำดับการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์	๓
จุดประสงค์การเรียนรู้	๔
แบบทดสอบก่อนเรียน	๕
ใบความรู้	๖
แบบฝึกทักษะที่ ๑	๑๐
แบบฝึกทักษะที่ ๒	๑๑
แบบฝึกทักษะที่ ๓	๑๒
แบบฝึกทักษะที่ ๔	๑๓
แบบฝึกทักษะที่ ๕	๑๔
แบบฝึกทักษะที่ ๖	๑๕
แบบฝึกทักษะที่ ๗	๑๖
แบบฝึกทักษะที่ ๘	๑๗
แบบฝึกทักษะที่ ๙	๑๘
แบบฝึกทักษะที่ ๑๐	๒๐
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๑
บรรณานุกรม	๒๓
เฉลยแบบทดสอบและแบบฝึกทักษะ	๒๔

คำชี้แจง

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ การเขียนคำที่มีความหมายเหมือนกันและคำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในการอ่าน การเขียน สะกดคำ ให้กับนักเรียน โรงเรียนแม่โจ้วิตายคม อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๓๖ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะจำนวน ๑๐ แบบฝึก และใช้เป็นกิจกรรม การเรียน ของนักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

ก่อนการทำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูควรทำความเข้าใจและ จัดเตรียมแบบฝึกทักษะ สื่อ อุปกรณ์การสอนให้พร้อม และครบกับจำนวนนักเรียน ก่อนลงมือทำแบบฝึกทักษะทุกครั้ง

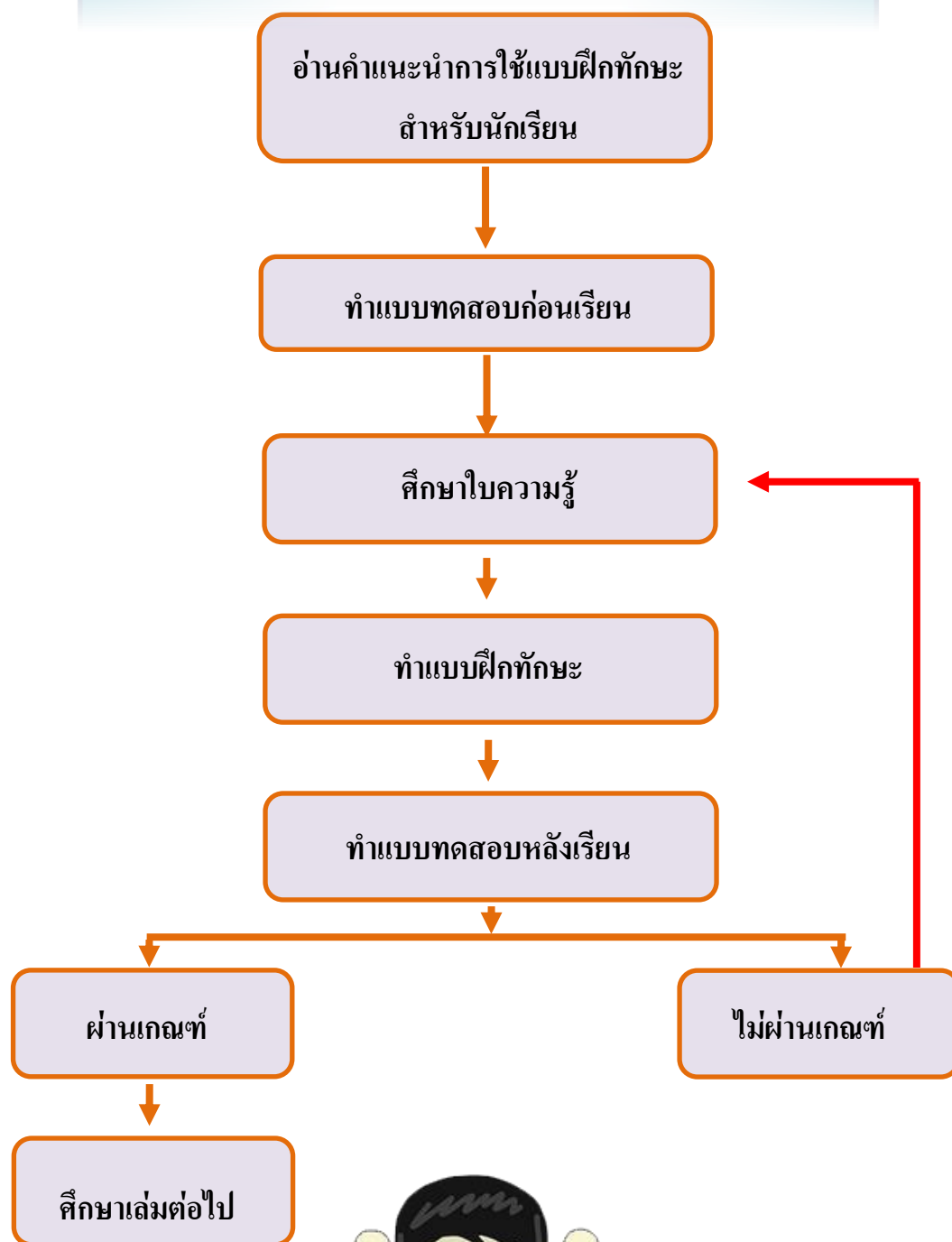
คำแนะนำสำหรับนักเรียน

๑. อ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละแบบฝึกทักษะและศึกษาตัวอย่างก่อนทำแบบฝึกทักษะ
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนทำกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ
๓. อ่านใบความรู้การเขียนคำจากภาพและสิ่งที่กำหนดให้
๔. ทำแบบฝึกทักษะที่ ๑ – ๑๐
๕. ทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังทำกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ
๖. นักเรียนฝึกคุณลักษณะนิสัยใฝ่เรียนรู้และความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน มีความซื่อสัตย์

แผนผังลำดับการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

แบบทดสอบก่อนเรียน
คำที่มีความหมายเหมือนกันและตรงกันข้าม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

๑. ข้อใดต่อไปนี้ มีความหมายเหมือนกับคำว่า “นก”

ก. กบิล	ค. ดุรงค์
ข. ทิชากร	ง. วิษณุ

๒. ข้อใดต่อไปนี้ มีความหมายเหมือนกับคำว่า “แม่น้ำ”

ก. วายุ	ค. เตโช
ข. สาคร	ง. สิงขร

๓. ข้อใดต่อไปนี้ มีความหมายเหมือนกับคำว่า “แม่”

ก. สุดา	ค. ชนก
ข. ศิขริน	ง. ชนนี

๔. คำใดต่อไปนี้ไม่เข้าพวก

ก. โสณ	ค. จอ
ข. สวา	ง. สุวาน

๕. คำใดต่อไปนี้ไม่เข้าพวก

ก. บดี	ค. บิดา
ข. บิดร	ง. ปีตุรงค์

๖. “เธอเป็นคนสวย” จงหาเลือกคำที่ตรงกันข้าม

ก. หล่อ	ค. ไม่น่ารัก
ข. จี๋เหร่	ง. อปลัักษณ์

๗. “ดินสอดำนี้แหลม” จงหาเลือกคำที่ตรงกันข้าม

ก. ทุ่	ค. คม
ข. เพียว	ง. ย่น

๘. คำในคู่ใดที่ไม่ใช่คำความหมายตรงกันข้าม

ก. อ่อน – แข็ง	ค. เขียว – ชรา
ข. จีบ – ปล่อย	ง. เปราะ – บาง

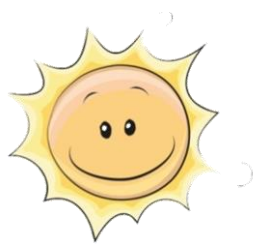
๙. คำในคู่ใดที่ไม่ใช่คำความหมายตรงกันข้าม

ก. ขาดแคลน - เหลือเฟื้อ
ข. แจ่มใส - มีดมน
ค. สร้างสรรค์ - ทำลาย
ง. ร่าเริง – เศร้าสร้อย

๑๐. “น้องอารมณ์ดีเมื่อ.....แต่มีอารมณ์เสียเมื่อผิดหวัง”

ควรเติมคำข้อใดในช่องว่าง

ก. พอใจ
ข. ถูกใจ
ค. แจ่มใส
ง. สมหวัง

ใบความรู้

การเขียนคำที่มีความหมายเหมือนกันและตรงกันข้าม

คำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน คือ คำที่เขียนไม่เหมือนกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน จะแตกต่างกันตรงการใช้ โดยจะยึดความหมายในประโยครวม หรือประธานเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

นก	วิหค ปักษา ปักขี สกฺขี สกฺขมา ทิชากร บุหร
ม้า	อาชา พาชี สินธพ ครุรงค์ มะเมีย อาชาไนย
วัว	โค จลฺล คาวี สิงคิ
เสือ	ขาล พยัคฆา พยัคฆ์
ลิง	วานร วอก กระปี่ กบิล สวา
สุนัข	หมา จอ สุวาน โสณ
ครู	สุบรรณ วิษณุรต
กษัตริย์	บดี บพิตร นฤบดี นเรศ ราชา จักริ
พ่อ	บิดา ชนก บิดร ปีตุรงค์
แม่	มารดา มารดร ชนนี มาตุ มาตา
ลูกชาย	บุตร โอรัส คณั
ลูกสาว	ธิดา สุตา
แม่น้ำ	คงคา วาริน ธารา ชลธาร ศาคร สมุทร นที
ภูเขา	บรรพต คีรี สิงขร ภูผา พนม ศิขริน
ลม	วาโย พาย วายุ มารุต พระ
ไฟ	เพลิง อัคคี เดช เตโช อัคนี ปราพก
เกิด	ประสูติ สมภพ กำเนิด
ตาย	สวรรคต สิ้นพระชนม์ มรณะ เสียชีวิต อาลัย วายชีพ

มีการใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันในบทประพันธ์เดียวกันเพื่อให้เกิดสัมผัสใน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเลือกสรรถ้อยคำที่หลากหลายมาใช้ในการแต่งบทประพันธ์ตอนเดียวกันได้อย่างเหมาะสมและมีการแตกศัพท์ คือ การนำคำศัพท์คำหนึ่งมาแตกให้เป็นหลายคำ โดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปเล็กน้อยและยังมีความหมายใกล้เคียงกับความหมายเดิมมากที่สุด ดังเช่น บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา มีการแตกศัพท์ คำว่า ศิลป์ ให้เป็นคำศัพท์หลาย ๆ คำ เช่น ศิลป์ ศิลปะ ศิลปา ศิลปกรรม ศิลปะกรรม ซึ่งมีความหมายว่า ศิลปะเหมือนกันทุกคำ เป็นการแตกคำศัพท์มาใช้อย่างประณีต เพื่อให้เกิดความไพเราะงดงาม โดยที่ความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ดังนี้

“กล่าวถึงเทพ**ศิลป์**ศรีเรืองราม”

“ในกิจ**ศิลปะ**วิไลระวาดงาม”

“ขอมจ้านง**ศิลป**าส่งงาม”

“**ศิลป**กรรมนำใจให้สร้างโคก”

“จึงยกย่อง**ศิลป**กรรมนั้นทั่วไป”

คำไวพจน์ คือ คำที่มีความหมายเหมือนกัน ซึ่งมีมากหลากหลายคำบางครั้ง คำไวพจน์ก็มีชื่อเรียกไปตามความเข้าใจว่าเป็น “การหลกคำ” บ้าง “คำพ้องความหมาย” บ้าง “คำพ้องความ” บ้าง

การเรียนรู้คำใหม่ ๆ จะช่วยให้รู้จักคำมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยในการแต่งประโยค เขียนข้อความ เขียนเรื่องราว ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาการไปสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์

คำที่มีความหมายตรงกันข้าม คือ คำที่บ่งบอกให้ทราบได้ว่าคำ ๆ นั้นมีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกัน เช่น

ไกล	ใกล้
หนา	บาง
เปียก	แห้ง
อ่อน	แข็ง
สว่าง	มืด
ร้อน	เย็น
ถูก	แพง
สวย	จี๋เหว่
หล่อ	อัปลักษณ์
แหลม	ทู่
กว้าง	แคบ
จับ	ปล่อย
ยาก	ง่าย
หอม	เหม็น
ลึก	ตื้น
เยาว์	ชรา
ต้น	ปลาย
ขอ	ให้

ดีใจ	เสียใจ
กำไร	ขาดทุน
ขาดแคลน	เหลือเฟือ
รอบครอบ	สะเพร่า
สร้างสรรค์	ทำลาย
สามัคคี	แตกแยก
สรรเสริญ	นินทา
ร่าเริง	เศร้าสร้อย
มั่งมี	ยากจน
แข็งแรง	อ่อนแอ
ปลอดภัย	อันตราย
คนโกง	ซื่อสัตย์
ประหยัด	ฟุ่มเฟือย
สมหวัง	ผิดหวัง
เชื่องช้า	คล่องแคล่ว
สะอาด	สกปรก
น่าสนใจ	น่าเบื่อ
หัวเราะ	ร้องไห้

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และทำเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ผิด (ข้อละ ๒ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง

.....✓..... ๐. นก วิหค ปีกขา ปักมี สกุนา มีความหมายเหมือนกัน

- ๑. คำที่มีความหมายเหมือนกันจะแตกต่างกันตรงการใช้
- ๒. คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน คือ คำที่มีความขัดแย้งกัน
- ๓. คำไวพจน์ หมายถึง คำที่มีความหมายเหมือนกัน
- ๔. วัว โค ฉลู ขาล กระบือ มีความหมายเหมือนกัน
- ๕. ครุฑ สุบรรณ วิษณุรต มีความหมายเหมือนกัน
- ๖. ประสuti ตรงข้ามกับคำว่า สวรรคต
- ๗. หล่อ ตรงข้ามกับ สวย
- ๘. แหลม ตรงข้ามกับ ทุ่
- ๙. คดโกง ตรงข้ามกับ สัตย์ซื่อ
- ๑๐. น่าสนใจ ตรงข้ามกับ น่าเบื่อ

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงคำที่มีความหมายเหมือนกัน

จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

ตัวอย่าง

๐. ไฟ	★	★	บดี
๑. ครูท	★	★	สุวาน
๒. บุตร	★	★	กบิล
๓. สกุนา	★	★	อัคคี
๔. สุนัข	★	★	ลูกชาย
๕. แม่น้ำ	★	★	วาญ
๖. เสือ	★	★	ประสูติ
๗. ลิง	★	★	วิษณุรต
๘. ลม	★	★	ศาคร
๙. เกิด	★	★	นก
๑๐. กษัตริย์	★	★	ขาล

เกณฑ์การให้คะแนน โยงเส้นได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน โยงผิด ข้อละ ๐ คะแนน

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน
จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

ตัวอย่าง

๐. ขาว	ดำ
๑. อ่อน	แข็งแรง
๒. สะอาด	ทุ้
๓. เหลื่อม	บาง
๔. หล่อ	สวย
๕. จืด	ปด
๖. ผิดหวัง	แข็ง
๗. อันตราย	สมหวัง
๘. หนา	สกปรก
๙. คดโกง	อัปลักขณ์
๑๐. อ่อนแอ	ซื่อสัตย์

เกณฑ์การให้คะแนน โยงเส้นได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน โยงผิด ข้อละ ๐ คะแนน

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดไปเติมในช่องว่างแต่ละข้อ
ให้ตรงกับคำที่มีความหมายเหมือนกันได้ถูกต้อง
จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

ปักษา	พยัคฆา	กาวิ	พ่อ
ปีตุรงค์	เตโช	บรรพต	ธารา
มรณะ	สมภพ	วอก	

ตัวอย่าง

๐. ถึง มีความหมายตรงกับคำว่า วอก

๑. เสือ	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๒. วัว	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๓. นก	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๔. น้ำ	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๕. ภูเขา	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๖. ชนก	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๗. ไฟ	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๘. เกิด	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๙. ตาย	มีความหมายตรงกับคำว่า	
๑๐. พ่อ	มีความหมายตรงกับคำว่า	

เกณฑ์การให้คะแนน เขียนได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน เขียนผิด ข้อละ ๐ คะแนน

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดไปเติมในช่องว่างแต่ละข้อ
ให้ตรงกับคำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้ถูกต้อง
จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

แห้ง

ยาว

ปลาย

มืด

ลึก

สกปรก

เหลือเฟือ

หมองมัว

ทำลาย

เศร้าสร้อย

ผิดหวัง

ตัวอย่าง

๑. เปียก

มีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า

แห้ง

๑. ตื้น

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๒. ตื้น

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๓. ขรา

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๔. ร่าเริง

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๕. สว่าง

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๖. แจ่มใส

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๗. สะอาด

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๘. สมหวัง

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๙. สร้างสรรค์

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

๑๐. ขาดแคลน

ตรงกันข้ามกับคำว่า

.....

เกณฑ์การให้คะแนน เขียนได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน เขียนผิด ข้อละ ๐ คะแนน

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่มีความหมายเหมือนกันที่กำหนดจับกลุ่มเดิมให้ถูกต้อง
จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๒ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

นก โค สุนัข วิหค ราชา วาโย ปักขา อักคิ คาวิ สุวาน นเรศ เตโช
พาย จักรี วายุ เพลิง มารุต โสณ ญล จอ สิงคี เดช บพิตร ปักขี

ตัวอย่าง

นก วิหค ปักขา ปักขี

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

เกณฑ์การให้คะแนน จับกลุ่มเขียนได้ครบ ถูกต้อง ข้อละ ๒ คะแนน

จับกลุ่มไม่ครบ เขียนผิด ข้อละ ๐ คะแนน

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๗

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม
จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

ตัวอย่าง

๐. คบคน.....พาล.....ได้ผิด คบ.....บัณฑิต.....ได้ผล

๑.เหมือนหิน แต่.....เหมือนปูนนุ่ม
๒. เต่าเดิน.....ส่วนกระต่ายวิ่ง.....
๓. คำขยี้มี.....คำขยี้ไม่ดีก็จะ.....
๔. โจทย์ข้อนี้.....แต่อีกข้อ.....เพราะซับซ้อนกว่า
๕. ดินสอที่ต้องใช้กับเหลาดินสอเพื่อให้.....
๖. ให้นักเรียนประตู แล้ว.....หน้าต่างแทน
๗. ข้าราชการที่ดีต้อง.....ไม่.....
๘. ชูวิทย์ที่สอบได้ อภิสิทธิ์.....ที่สอบตก
๙. กลางวันอากาศ.....กลางคืนอากาศ.....
๑๐. อาหารสะอาดกลิ่น.....อาหารสกปรกกลิ่น.....

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๘

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดแล้วเขียนคำที่มีความหมายเหมือนกัน
ลงในช่องที่กำหนด จำนวน ๕ ข้อ ข้อละ ๒ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

ตัวอย่าง

สกุณา สกุณี นีคือนก	อีกวิหค ปักษา และปักษี
มองปักษิณ บินมาท่าเข้าที่	ศัพท์นกมีมากมายหลากหลายนาม

คำที่มีความหมายเหมือนกันในบทความนี้

คือ สกุณา สกุณี วิหค ปักษา ปักษี และ ปักษิณ

บทกลอนนี้ หมายถึงนก.....

๑. มีดสิ้นแสงเทียนประทีปส่อง	ก็ส่องแสงจันทร์กระจ่างสว่างส่ง
บุปผชาติสาตเกษตรจรลง	บุษบงเบิกแบ่งระบัดบาน
เรณูพลหวนหอมมารวยริน	พระพายพัดประทีนกลิ่นหวาน
เฉื่อยฉิวปลิวรสสุมาลย์	ประสานสอดกอดหลับระงับไป

คำที่มีความหมายเหมือนกันในบทความนี้

คือ

บทกลอนนี้ หมายถึง.....

๒. อันอัมพร เวหา นภาลัย	แสนกว้างไกลยิ่งใหญ่แท้เจ้าเวหน
สุดไขว่คว้าแสนไกลเจ้าบถมณฑล	ช่างน่าลมหัมพรอันสดไส
ทั้งนภาค์ ห้วงหา นภากาศ	คัดนานด้นนั้นไม่คาดความในไซثر
เหล่าพวกเราหมั่นเรียนเพียรจำไว้	ฟ้าอุไรไฉนมาดังกล่าวมา

คำที่มีความหมายเหมือนกันในบทความนี้

คือ

บทกลอนนี้ หมายถึง.....

๓. อาทิตย์ตกได้เวลานิศาขึ้น
รัชนีवलจามาแต่ไกล
กัษยการส่องใสในคืนมืด
อินทุสวดยั่วเด่นทุกคืนยาม
คำที่มีความหมายเหมือนกันในบทความนี้

คือ
บทกลอนนี้ หมายถึง.....

๔. เมื่อถึงกาลกระจำงแจ้งแกลงไข
ภาสกรส่งแสงเจือจาง
พอถึงเย็นถึงเวลาระฟีกลับ
รังสิมันต์คืนกลับพักเอาแรง
คำที่มีความหมายเหมือนกันในบทความนี้

คือ
บทกลอนนี้ หมายถึง.....

๕. ปฐพี ชาติรี ฉมา หล้า
กษมา พสุธาต มาบรรจบ
ชาษตรี มหิ โลกธาตุ
คือแผ่นดินถิ่น พักทุกความดี
คำที่มีความหมายเหมือนกันในบทความนี้

คือ
บทกลอนนี้ หมายถึง.....

บุหงันพินงามเด่นเต็มวงใส
ดวงมาสไซร์ทคู่ดารากลางฟ้างาม
วิฐดินคาสดินล้าเหนือคำขาม
เมื่อฟ้าครามเดือนดับลับสายตา

ดวงไถงเด่นชัดไม่ชัดขวาง
โลกสว่างเพราะดวงทิวากร
ตะวันดับฟากฟ้าปิดมิดมืดแสง
ไว้ส่องแสงอาภากรตอนต่อไป

พสุธา อรุณี ธรณี ภพ
ทั้งพิภพ ภูคลา เมทินี
ลั่นองอาจเข้มแข็งแห่งศักดิ์ศรี
ให้ผู้คนพลัดที่ถิ่นเอย

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายตรงกันข้ามที่มีสองพยางค์
จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน จำนวน ๑๐ คะแนน

ตัวอย่าง

๐. แข็งแรง : อ่อนแอ

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

๖.....

๗.....

๘.....

๙.....

๑๐.....

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๑๐

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคที่กำหนดให้ แล้วเขียนประโยคใหม่ที่มีความหมายตรงกัน
ข้าม จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน จำนวน ๑๐ คะแนน

ตัวอย่าง

๐. คุณพ่อออกกำลังกายทุกวัน ทำให้สุขภาพ แข็งแรง
คุณแม่ไม่ได้ออกกำลังกาย ทำให้สุขภาพ อ่อนแอ

๑. คนแก่มักทำอะไร เชื่องช้า เสมอ

.....

๒. เพราะฐานะทางบ้านเขายากจน เขาจึงต้อง ประหยัด

.....

๓. ในเดือนเมษายนที่เชียงราย อากาศร้อน มากกว่าปกติ

.....

๔. การโต้เถียงทะเลาะกันทำให้แตกความสามัคคี

.....

๕. ถ้าคุณสะดวกคุณก็จะไม่มีวันได้ดี

.....

๖. คนขร ต้องทำตนให้สมวัย

.....

๗. โทรศัพท์เครื่องนี้ ราคา ถูก เหลือเกิน

.....

๘. สิ่งเสพติดทุกชนิดเป็นอันตรายต่อร่างกาย

.....

๙. ข้าราชการที่ดีต้องไม่ คดโกง ต่อหน้าที่และบ้านเมือง

.....

๑๐. หมอเอาเข็ม ทิ่ม มาฉีดยาให้เขา

.....

แบบทดสอบหลังเรียน
การเขียนคำจากภาพและสิ่งที่กำหนด

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๑๐ คะแนน

๑. ข้อใดต่อไปนี้มี ความหมายเหมือนกับคำว่า “แม่”

- ก. สุดา ค. ชนก
ข. ศิขริน ง. ชนนี

๒. ข้อใดต่อไปนี้มี ความหมายเหมือนกับคำว่า “นก”

- ก. กบิล ค. ครุรงค์
ข. ทิชากร ง. วิษณุ

๓. คำใดต่อไปนี้อาจไม่เข้าพวก

- ก. บดี ค. บิดา
ข. บิดร ง. ปีตุรงค์

๔. ข้อใดต่อไปนี้มี ความหมายเหมือนกับคำว่า “แม่น้ำ”

- ก. วายุ ค. เตโช
ข. สาคร ง. สิงขร

๕. คำใดต่อไปนี้อาจไม่เข้าพวก

- ก. โสณ ค. จอ
ข. สวา ง. สุวาน

๖. “ดินสอดำนี้แหลม” จงหาเลือกคำที่ตรงกันข้าม

- ก. ทุ่ ค. คม
ข. เพียว ง. ย่น

๑. “เธอเป็นคนสวย” จงหาเลือกคำที่ตรงกันข้าม

- ก. หล่อ ค. ไม่น่ารัก
- ข. จี๋เหร่ ง. อปลักษณ์

๒. “น้องอารมณ์ดีเมื่อ.....แต่ก็อารมณ์เสียเมื่อผิดหวัง”

ควรเติมคำข้อใดในช่องว่าง

- ก. พอใจ
- ข. ถูกใจ
- ค. แจ่มใส
- ง. สมหวัง

๓. คำในคู่ใดที่ไม่ใช่คำความหมายตรงกันข้าม

- ก. อ่อน – แข็ง
- ข. จีบ – ปล่อย
- ค. เขว้ – ชรา
- ง. เปราะ – บาง

๔. คำในคู่ใดที่ไม่ใช่คำความหมายตรงกันข้าม

- ก. ขาดแคลน - เหลือเฟือ
- ข. แจ่มใส - มืดมน
- ค. สร้างสรรค์ - ทำลาย
- ง. ร่าเริง – เศร้าสร้อย

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ .หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ . กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๑.

กองทัพเคลื่อนพลพิชิต. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๔๒.

จินตนิภา ศรีไสย์ ประนอม วิบูลพันธ์ อีทรัธ เกษตรชนม์. หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย.

กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ, ๒๕๕๔

ช่วย เพิ่มพูน. พจนานุกรม คำศัพท์ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, ๒๕๕๑.

ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
๒๕๕๒.

ดวงใจ ไทยอุบล. ทักษะการเขียนภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๕๔.

ธนู ทดแทนคุณ. ร้อยแปด (๑๐๘) คำไทยที่มักใช้ผิด. พิมพ์ครั้งที่ ๖. ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๔.

ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์, ๒๕๔๐.

ราชบัณฑิตยสถาน. ไขปัญหาภาษาไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิต, ๒๕๕๔.

สุจิต เหมวัล. ศาสตร์การสร้างและการพัฒนาแบบฝึกทักษะ. ขอนแก่น : ทรัพย์สุนทรการพิมพ์,
๒๕๕๕.

เฉลยแบบทดสอบ

และแบบฝึกทักษะ

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ข ๒. ข ๓. ง ๔. ข ๕. ก ๖. ข ๗. ก
๘. ง ๙. ข ๑๐. ง

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๑

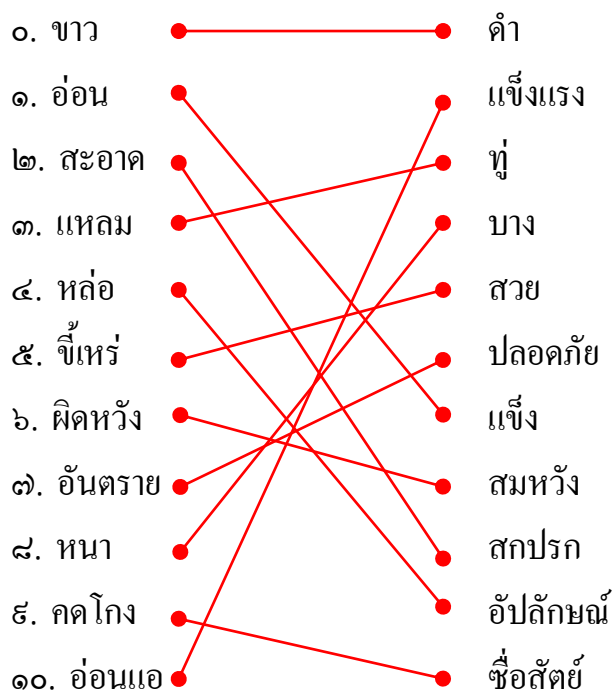
-✓..... ๑. คำที่มีความหมายเหมือนกันจะแตกต่างกันตรงการใช้
.....✓..... ๒. คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน คือ คำที่มีความขัดแย้งกัน
.....✓..... ๓. คำไวพจน์ หมายถึง คำที่มีความหมายเหมือนกัน
.....✗..... ๔. วัว โค ฉลู ขาล กระบือ มีความหมายเหมือนกัน
.....✓..... ๕. ครุฑ สุบรรณ วิษณุรต มีความหมายเหมือนกัน
.....✓..... ๖. ประสูติ ตรงข้ามกับคำว่า สวรรคต
.....✗..... ๗. หล่อ ตรงข้ามกับ สวย
.....✓..... ๘. แหลม ตรงข้ามกับ หู่
.....✗..... ๙. คดโกง ตรงข้ามกับ สัตย์ซื่อ
.....✓..... ๑๐. น่าสนใจ ตรงข้ามกับ น่าเบื่อ

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๒

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๓

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๔

๑. เสื่อ - พักขา	๒. วัว - คาวี	๓. นก - ปักขา	
๔. น้ำ - ธารา	๕. ภูเขา - บรรพต	๖. ชนก - พ่อ	
๗. ไฟ - เตโช	๘. เกิด - สมภพ	๙. ตาย - มรณะ	๑๐. พ่อ - ปิตุรงค์

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๕

๑. ตื่น - ปลาย	๒. ตื่น - ลึก	๓. ชรา - เยาว์
๔. ร่าเริง - หมองมัว	๕. สว่าง - มืด	๖. แจ่มใส - เศร้าสร้อย
๗. สะอาด - สกปรก	๘. สมหวัง - ผิดหวัง	๙. สร้างสรรค์ - ทำลาย
๑๐. ขาดแคลน - เหลือเฟื้อ		

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๖

๑. โค คาวี ฦๅ สิงคิ
๒. สุนัข สุวาน โสณ จอ
๓. ราชานเรศ จักรี บพิตร
๔. วาโย พาย วายุ มารุต
๕. อัคคี เตโช เพลิง

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๗

๑. หนัก เหมือนหิน แต่ เบา เหมือนปุยพุ่ม
๒. เต่าเดิน ช้า ส่วนกระต่ายวิ่ง เร็ว
๓. ถ้าขายดีมี กำไร ถ้าขายไม่ดีก็จะ ขาดทุน
๔. โจทย์ข้อนี้ ง่าย แต่อีกข้อ ยาก เพราะซับซ้อนกว่า
๕. ดินสอที่ ทุ ต้องใช้กับเหลาดินสอเพื่อให้ แหลม
๖. ให้นักเรียน ปิด ประตู แล้ว เปิด หน้าต่างแทน
๗. ข้าราชการที่ดีต้อง ซื่อสัตย์ ไม่ คอร์รัปชัน
๘. ชูวิทย์ ดีใจ ที่สอบได้ อภิสิทธิ์ เสียใจ ที่สอบตก
๙. กลางวันอากาศ ร้อน กลางคืนอากาศ เย็น
๑๐. อาหารสะอาดกลิ่น หอม อาหารสกปรกกลิ่น เหม็น

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๘

๑. คำที่มีความหมายเหมือนกัน คือ บุปผชาติ, บุษบง, สุมามาลย์
บทกลอนกล่าวถึง ดอกไม้ม
๒. คำที่มีความหมายเหมือนกัน คือ อัมพร, เวหา, นภาลย์, เวหน, ทิฆัมพร, นภางค์,
ห้วงหา, นภากาศ, คัดนาค
บทกลอนกล่าวถึง ท้องฟ้า
๓. คำที่มีความหมายเหมือนกัน คือ นิศา, บุหลัน, รัชนี, ดวงมาศ, กัษยากร, วิรุ, อินทุ
บทกลอนกล่าวถึง พระจันทร์
๔. คำที่มีความหมายเหมือนกัน คือ ไถง, ภาสกร, ทิวากร, ระพี, ตะวัน, รั้งสิมันต์,
อาภากร
บทกลอนกล่าวถึง พระอาทิตย์
๕. คำที่มีความหมายเหมือนกัน คือ ปฐพี, ชาติรี, ฌมา, หล้า, พสุธา, อรุณี, ธรณี, ภพ
กษมา, พสุธาต, พิกพ, ภูคดา, เมทินี, ชาติรี, มหิ, โลกธาตุ, แผ่นดิน
บทกลอนกล่าวถึง โลก

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๙

อยู่ในคุลยพินิจของผู้สอน

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๑๐

อยู่ในคุลยพินิจของผู้สอน

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ง ๒. ข ๓. ก ๔. ข ๕. ข ๖. ก ๗. ข
๘. ง ๙. ง ๑๐. ข

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สนใจแบบฝึกทักษะๆ สามารถติดต่อเจ้าของผลงานได้ที่

ครูวสันต์ แก้วสา

โรงเรียนแม่ใจวิทยาคม อำเภอแม่ใจ จังหวัดเชียงราย

วสันต์ แก้วสา

ครูชำนาญการ

โรงเรียนแม่ใจวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๖

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานี้พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ